

Hyvinvoiva lapsi, perhe & työyhteisö

Mansikkalan vuoropäiväkoti, Imatra
Riikka Kiuru, Marja Haakana, Kirsi Turtiainen,
Riina Leinonen, Jaana Lippojoiki

Työkalupakki 2022-2023

Arvot

- Tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus, syrjimättömyys, inkluusio, moninaisuus, lapsen oikeus hyvinvointiin, huolenpitoon ja suojeluun, lapsen mielipiteen huomiointi, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvoisen kohtelun vaatimus (vasusta)
- Arvostus, avoimuus, luottamus, osallisuus ja sitoutuminen sekä kestävä kehitys (vuosisuunnitelmasta poimitut)
- Työtä ohjaavien arvojen ja säädösten mukaan toimiminen ja niihin sitoutuminen, vaikka ne olisivat ristiriidassa omien henkilökohtaisten arvojen kanssa!

Dokumentointi & arviointi

- Lasten taitojen ja osaamisen kartoitus: lapsen kuuleminen, keskustelut, videointi, valokuvaus, lapsen oma sivu –lomake (ym. lomakkeet), työntekijän tekemät kirjaukset
- Havainnointi
- Sosiogrammi: ensimmäinen syyskauden alkupuolella ja seuranta kevätkaudella
- Arviointia toteutetaan yhdessä lasten kanssa (hymynaamat, peukutukset, keskustelut jne) ja hyödyntäen pedagogista dokumentointia.
- Toiminnan arviointia tehdään tiimin (pedagogisen toiminnan arviointi -lomake, keskustelut) sekä työyhteisön kesken läpi vuoden.

Vasuperusteinen toiminta

- Osallisuus: "Lasten oikeuksiin kuuluvat kuulluksi tuleminen, osallisuus, omaan elämään vaikuttavissa asioissa... Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea lasten kehittyviä osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja sekä kannustaa oma-aloitteisuuteen." (varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022)

➤ suunnittelu, toteutus ja arviointi yhdessä lasten kanssa!

- Inklusio: Tuen muodot ja tukitoimet ovat kaikkien työntekijöiden tiedossa ja koko työyhteisö sitoutuu niiden toteuttamiseen.

- Lapsi- ja oppimiskäsitys: "Oppimiskäsitys pohjautuu näkemykseen lapsesta aktiivisena toimijana. Lapset ovat synnynnäisesti uteliaita ja haluavat oppia uutta, kerrata ja toistaa asioita. Oppiminen on kokonaisvaltaista ja sitä tapahtuu kaikkialla." (varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022)

Kiireettömyys esim. siirtymissä; varataan riittävästi aikaa ja tilaa, jotta lapsella mahdollisuus toimia itsenäisesti ja opetella uusia taitoja.

Tiimin & työyhteisön käytänteet

- Pedagoginen toimintakulttuuri: positiivinen pedagogiikka, ratkaisukeskeisyys, lapsen oikeus kuulua ryhmään omana itsenään, yhteisöllisyys, osallisuus, toimijuus (vuosisuunnitelmasta nostettu kohta)
- Tiimisopimus: sopimusten kirjaaminen ja niiden arviointi, koko tiimi kartalla lasten mielenkiinnon kohteista, tarpeista, vahvuuksista, taidoista. Toimii myös sitouttamisen työkaluna!
- Psykologinen turvallisuus
 - vaikutusmahdollisuudet! Työntekijöiden vahvuudet käyttöön tiimin ja työyhteisön toiminnassa.
 - luottamus omaan tiimiin/työyhteisöön, jotta uskaltaa tuoda omia näkemyksiään keskusteltavaksi ilman pelkoa tulla leimatuksi.

Oppimisympäristöt

- Fyysisten oppimisympäristöjen muokkaaminen lasten mielenkiinnon kohteiden ja tarpeiden mukaisesti: erityisesti pienten alle 3-vuotiaiden lasten kohdalla havainnointi avainasemassa. Lasten havaintojen, toiveiden, keskustelujen perusteella lasten kanssa yhdessä toimintaympäristön muokkaaminen ja sen rikastuttaminen.
- Ilmapiiri & sensitiivisyys ovat avainasemassa turvallisen oppimisympäristön luomiseksi. Lapsen kohtaaminen, kuulluksi tuleminen ja aktiivinen toimijuus nousevat toiminnan keskiöön.

Positiivinen asenne

- Aito kohtaaminen arjessa: kaikki työntekijät ovat samanarvoisessa asemassa riippumatta koulutustaustasta/statuksesta
- Positiivisuus kasvatuksessa ja suhteessa lapsiin
- Mitä tuot tullessasi, kun tulet töihin!
- Hyvinvoiva henkilöstö = hyvinvoiva lapsi

Yhteisöllisyys

- Mitä tuon tullessani, kun tulen töihin
 - reflektointi, oman jaksamisen tukeminen, yhteisöllisyys
- Työkulttuurin ammatillisuus (työnteko perustuu ohjaaviin asiakirjoihin eikä "mutuun")
- Työntekijöiden vahvuuksien hyödyntäminen

Pohdinta

- Kuinka saada henkilöstö sitoutumaan?
- > yhtenäiset käytänteet
- > arvokeskustelu (omat arvot vs. työn arvot)
- > ammatillinen keskustelu
- > työntekijän motivaatio
- > vaikuttamisen foorumit